कर्मफलैः शरीरैस्तत्संबंधिभिः सुखदुःखैश्च हीनं अशरीरं वा वसंतं न प्रिया प्रिये स्पृशत इति श्रुत्युक्तोयमर्थः ॥२३॥ गुणिन ईश्वरात्परं श्रेष्ठं अत एव गुणहीनं तथापि अयस्कांतन्यायेन गुणा
ध्यक्षं गुणानां नियामकं माहेश्वरं महेश्वरस्यापि पदं पदनीयं ईश्वरग्रास इति श्रुतेः ॥२४॥ कारणस्य ईश्वरस्य गुरुं नियंतारं लोकश्च लोकांतश्च तयोः कारणं अभूतं वर्तमानं ॥२५॥ अक्षरं जीव
स्ततोप्यक्षरं शिवः स एवाक्षराक्षरं अव्यक्तं प्रधानं यत उपादानादक्षरादिकं भवति तमहं कारणं ब्रुवे ॥२६॥ प्रत्यक्षमिति लिंगं शिवमूर्तेर्ज्ञापकं विग्रहं भगेन अंकितं प्रत्यक्षं पश्य पिंडिकालिंगा
काराजलधारा च भगाकारेति लौकिकं प्रत्यक्षं शास्त्रीयं प्रत्यक्षं तु श्रुतिः प्रामाण्यं प्रत्यनपेक्षत्वात्तच्च पदं यद्विष्णोरुपमं निधायि तेन पासि गुह्यं नाम गोनामिति अस्यार्थः यत्र यतो हेतोः विष्णोः
पदं स्थानं प्रतिमेति यावत् ततः स्त्र्युपस्थं विष्णुर्योनिं कल्पयत्विति मंत्रवर्णात् उपमं निकटे स्थित्वा मातिवेष्टयतीत्युपमं कृत्वा निधायि निहितं अडभावश्छांदसः तेन हेतुना त्वं गोनां इंद्रिया

कर्मयज्ञक्रियायोगैः सेव्यमानः सुरासुरैः ॥ नित्यं कर्मफलैर्हीनं तमहं कारणं वदे ॥२३॥ स्थूलं सूक्ष्ममनौपम्यमग्राह्यं गुणगोचरं ॥ गुणहीनं गुणाध्यक्षं परं
माहेश्वरं पदं ॥२४॥ विश्वेशं कारणगुरुं लोकालोकांतकारणं ॥ भूताभूतभविष्यच्च जनकं सर्वकारणं ॥२४॥ अक्षराक्षरमव्यक्तं विद्याविद्ये कृताकृते ॥ धर्मा
धर्मौ यतः शक्र तमहं कारणं ब्रुवे ॥२६॥ प्रत्यक्षमिह देवेंद्र पश्य लिंगं भगांकितं ॥ देवदेवेन रुद्रेण सृष्टिसंहारहेतुना ॥२७॥ मात्रापूर्वं ममाख्यातं कारणं लोक
लक्षणं ॥ नास्ति चेशात्परं शक्र तं प्रपद्य यदीच्छसि ॥२८॥ प्रत्यक्षं ननु ते सुरेश विदितं संयोगलिंगोद्भवं त्रैलोक्यं सविकारनिर्गुणगणं ब्रह्मादिरेतोद्भवं
यद्ब्रह्मेंद्रहुताशविष्णुसहिता देवाश्च दैत्येश्वरा नान्यत्कामसहस्रकल्पितधियः शंसंति ईशात्परं ॥ तं देवं सचराचरस्य जगतो व्याख्यातवेद्योत्तमं का
मार्थी वरयामि संयतमना मोक्षाय सद्यः शिवः ॥२९॥ हेतुभिर्वा किमन्यैस्तैरीशः कारणकारणं ॥ न शुश्रुम यदन्यस्य लिंगमभ्यर्चितं सुरैः ॥३०॥

णां मध्ये यद्गोप्यमवाच्यमिंद्रियं भगं लिंगं पासि रक्षसि तन्नाम च पासि तत्रापि भगसंयोगात् भगवानिति नाम धारयसि लिंगरूपत्वाच्च लिंगमिति विवेकः भगलिंगसमुदायेपि
लिंगमिति नाम च्छत्रिणो यांतीति वल्लिंगसमवायादेव ज्ञेयं तच्च भगांकितं लिंगं रुद्रेण रुद्रात्मना विर्भूतं ॥२७॥ एतदेव विवृणोति मात्रेत्यादिना लोको भगलिंगसंयोगजो यस्मा
दृश्यते तस्मादस्य कारणमपि तादृशमेवानुमेयमित्यर्थः लक्षणं ज्ञापकं ॥२८॥ प्रत्यक्षमिति सार्धं संयोगलिंगोद्भवं भगलिंगयोः संयोगात्मकं यल्लिंगं तदुद्भवं विकारो माया
भगं निर्गुणं चैतन्यं तयोर्गणः समुदाय ईश्वरस्तत्सहितं सविकारनिर्गुणं त्रैलोक्यं ब्रह्मादीनां रेतसा उद्भवो यस्य तत्तथा संधिरार्षः ननु मनोः प्राक्सांकल्पिकी सृष्टिस्ततऊर्ध्वं मैथु
नी स्मर्यते तत्कथं ब्रह्मादिरेतोद्भवमिति तत्राह कामसहस्रकल्पितधिय इति तत्रापि काम इच्छा तया सह संभूय इच्छावता ब्रह्ममहेंद्रादिना पुरुषेण धियो मात्राः पुत्रादयः कल्पिता
इति कामयोनिः कामी बीजप्रद इति अस्ति लिंगोद्भवत्वमित्यर्थः अतस्ते ब्रह्मादयोपि ईशाद्भगलिंगसंघातरूपात्परं कारणं स्वरूपमात्रं न शंसंति असंधिरार्षः फलितमाह तमिति ॥२९॥
शिष्टैरभ्यर्चनीयत्वादपि लिंगस्य कारणत्वमित्याह हेतुभिरिति ॥३०॥

Digitized by Google